

Rónai Mihály Andrásné Szülei

Szüleim, Léederer Ignác és Raiss Izabella Lucia fiatal házasként, a huszadik század elején. A kép a híres Mai Manó fényképész műtermében készült.

Szüleim 1900. november elsején esküdtek. Az esküvői dokumentumokon rajta van a fordító, mert mama németül esküdött. (A polgári szertartáson, az anyakönyvi kivonat tanúsága szerint: "Felolvastatván a magyar nyelven nem értő feleségnek, az általa értett német nyelven megmagyaráztatott, helybenhagyatott és aláíratott.") Semmit nem hallottam, hogy ki volt ott az esküvőn. Azt mesélték különben, hogy annyira nem volt semmijük, hogy az esküvői ebéd egy ládán volt. Ezt azért nem hiszem el, de nagyon nem volt természetesen.

Mama olyan gyönyörű volt -- papa mesélte --, hogy a Párizsi Operában őt gukkerezték, nem a színpadot. És van egy fájó emlékem, hogy egyszer az Oktogonon mentünk a mamával, és találkoztunk valakivel, akit én akkor láttam először, de mamával ismerős volt. Azt mondta nekem: "Tudja azt, hogy a maga édesanyja volt a legszebb pesti asszony?" És ez a "volt" engem úgy szíven ütött, mert a mama előtt mondta, és ez neki valószínűleg rosszul esett. És még akkor is szép volt. Hát végig szép volt, mert hatvannégy éves volt, amikor meggyilkolták.

Hogy mikortól, nem tudom, mama irodalmi munkásságot folytatott. Egy szót se tudott magyarul, amikor itt maradt. A "Pester Lloyd"-ba és a bécsi "Neues Pester Journal"-ba írt németül novellákat, később már magyarokat fordított. Az írást aztán teljesen abbahagyta. Nem hiszem, hogy titokban folytatta volna. Viszont van egy tele füzet a novelláival -- de hát most hogyan tudnám még ezt is elvállalni, hogy kiadatom? Esküvő után már mindent a papával együtt csináltak. Olyan segítőtársa volt, hogy egész életükben mindig együtt dolgoztak.